

zavamina Nobilitatis prout in hac convocacione a Sⁿⁱ Sⁿⁱ Regentibus exhibita sunt

Serenissime Potentissimeq; Princeps
Domine S^{ne} Clementissime

Subio prout constabit Illmo V^{ra} C^{el}mi qua
ratione Provincia hac primo tempore ordinis Teu-
tonici. postea vero cum in Ducatum conversa
fuisset a Serenissimis Potentis. Divis Pol-
onia Regibus, nec non ab Illmo laudatissimog;
memoria primo Duce Prussia Alberto, p^{ri}-
ncipis, Regimini formula, Testamento, Recesi-
bus et Privilegijs, in omnem eventum, contra om-
nes casus, ~~etiam~~ causam prospectamq; sit, ea-
utriusq; Summi et Subditorum beneplacito ra-
perpetuum rei valorem atq; stabilitatem. Pre-
cipue vero si attenderis, quod Serenissimus Prin-
ceps et S^{ns} S^{ns}. Sigismundus III Dei gra-
tia Rex Poloniae et Sveciae, cui Deus optimus
contra hostes suos victoriam, cum inclita regia
familia incrementis concedere, et ab omni misfor-
tunio conservare dignetur, per diversa sua re-
sponsa quomodo modum & eximios et prudent-
tissimos suos Consiliarios Hof 16 09 item Hof 12

ante Illm^{am} Vra^m Celsis^{simam} Sum^{me} missionem, summa
cum laude paterne constituit, nec non privi-
legia priora per Secreta velud in compon-
dum et per salutares sanctiones locupletari
emendari, atq; in ordinem redigi fecit, ita ut
quilibet iura Sacra Regia M^{ajestatis} et Regni
Item Vra^m Celsis^{simam} et ordinam Ducatus com-
mode nosse, ac inde formam huius Respa-
a Regni percipere possit. Ex quo non dubita-
tur, si provincia hac adeo disposita conservetur
et secundum hac fundamenta regatur, non
opus habituram reformationem, sed relictis dig-
num Reipubl^{icam} Poloniae membrum, sub pro-
tectione et suprema iurisdictione, Soron^{um} For^{orum}
Poloniae Regum^{um} et sub regimine Successor^{um}
Electorum Brandenburgensium perpetuo
efflorescat, quomodo etiam Felicia ca-
pessivit primordia, cum Illm^a Vra^m Celsis^{simam}.
auspicato personaliter Regimen et gubernam^{um}
cula suscepit, omnia cum Coniugijs suis
iustom^{um} conformiter Privilegijs Secretis
et Lactis communicando, et in commune con-
silio; Caterum quomodo res omnes
sublimares sua comitatur invidia, ita totus
Privilegijs subito id ipsum usum venit.

Postquam enim Vra Illa Felice gravibus de
causis imperium Romanum acciderit, in
Electoralium ditionem se recepit, causa prout
mica, simul in exterorum Consiliariorum nec non
eorum (qui propter privatam suam scopum Re-
ligionem et communem Republica statum perre-
tere confunderet Provincia item per factiones
et seditiones distrahere discerperet) manuum
sunt devoluta ibi apparuit quam diversi
si fructus ab interno et extraneo consilio pro-
manent. Sicuti enim presente Principe
secundum Privilegia et pacta regimen fuit in-
stitutum, feliciter habuit successus ita post-
modum absente Principe, (ubi extranei quibus
nacula atque directionem sibi arrogaverunt, om-
nia contraria laboraverunt, exortu, unde etiam
contrarij effectus proflixerunt. Postquam
enim Illa Vra. Celnis naturam prospere
runt subito auctores ei facti sunt, ne ita
gubernacula promissive proutenit concederet
Sed ex iudicio tam auctico quam Consiliariorum
totam directionem in Germania ad se accer-
seret, isthic salaria constitueret, officia sup-
pleret, substitueretque, personasque Consiliariorum
externis probarentur, eiusdem contractus cum

hoc ad illo celebrantibus, sola saltum et mera exe-
cutione ad **R. Regentes**, (quorum sententia raro
explorata, aut penitus neglecta aut repudiata)
per remissionem quandam facta et demandata
Iusticiam hac ratione per rescripta ~~ad~~ ministrare
comantibus, In summa formulam Regimini
Secreta **S. R. Commissarioz** omniumq; privi-
legiorum dispositionem neglexerunt, Interrog
cum sui privilegij pro forma saltum habue-
runt, ut ea ratione omnes explicationes et in-
terpretationes super eos committerentur,
cum aliog^{is} **Principibus** ante per **Cominos** Re-
gotes **S. R.** ^{cum is} presentis vero **communicato** cum
iis consilio omnia administrari, ⁱⁿ **causis** vero iusticiam
concernentibus, per appellationem ad **Sacram** **R. eam**
Majestatem omnia devolvi expediriq; conveniat
cum enim ordo equestri fongore inter regni boni
animadvertisset, idagi ut **pradium** dominas in **Ger-**
mama, **pradium** vero **serviens** in **Prussia** **constitu-**
eretur, certis limitibus a **Germania** se **reiciunt**,
runt, ut **sp. b.** aut **bonitate** **Illm. C. h. n. s.** **Via**, atq;
suprema **potestate** **Sacra** **Regia** **M. h. s.** **tuti**
sunt, et ut in omnibus rebus ac **causis** ad se per **ap-**
pellationem devolventis omnibusq; **controversijs** in **S. R.**
causa **Prussia** **emergentibus** aut **emergentibus**. **S. R.**

Atas. tanquam supremus omnium iudex determi-
naret, manumque supremam imponeret, quod ipsum ita
sapius fuit, quam ut absolutum Dominum cum
amissione libertatis in Servantiam concederent, in
quom finem etiam quid Regiam suam Matrem
et inclitum Regnum Polonie Illie Vralesnae
in diversis unitis humillime artiferunt, praestog
fuerunt, facta contributione tomazum aliquot
auro, negotiumque ita urserunt, et reduto promove-
runt, ut tandem Dei beneficio Illia Celta
Vra Dominus Provincia sit constitutus, non aliter
tamen nisi secundum vetera et nova pacta Secre-
ta Privilegia, iuramento tam ab ipso quam subdi-
tis stabilita, Consiliariis provincialibus super iisdem
custodiibus constitutis, perque mutuas asseruationes
et Reversales communita, ita ut si litera mutetur
ilico Sacra Regia Mtr. supremo Dominio de-
rogetur, constitutisq; tam millium hominum gra-
vetur, Caterum (probi dolor) illud ipsum nihil
profuit, ut enim animadvertum est, id a malevo-
lo flocci pendi, tota provincia indigne ferens, af-
flicta periculisq; fuit, exinde multa quarimo-
nia orta, nec non per ordinem equestrem, perque
Consilianos provinciales Duxem Regentes infra

morti sui admoniti fuerunt, ut omnibus exorbi-
tantijr matire occurrerent, eaq̄ propter quidem
ex Consiliariis Provincialibus cum quibusdam ex
ordine equestri apud Dños Regentes, utpote
quibus in absentia Vra Illma. Ceteris totum regi-
mon commissum convocacionem urserunt, uti de huius
modi exorbitantijr commode atq̄ benevole commulnicari
omnibus peniculisq̄ conciliis mature obviam iri
posset, Ceterum nihil ab ijs impetrari potuit, iura-
mentum itaq̄ fidesq̄ nostra quemadmodum extre-
ma Provincia necessitas, religionem remq̄ publi-
cam concernens eò nos adhibuit, cum amplius ad
Dños Regentes non daretur recurrens, responsioq̄
periculosis convocatis rogato omnino denegaretur,
ut ad Sacram Regiam Mtem. tanquam supre-
mam Dominum et protectorem privilegiorum
firm. confugeremus, convocacionem vigore Se-
cretorum et Rescriptum ab ea humillime impe-
traremus; Summa itaq̄ necessitate ad id compulsi
nos non fide et iuramento nostro, itemq̄ nostris Re-
versalibus addicti, spem certam animo concepi-
mus postea, nos apud Illmam Vram Ceteris. Dñum
nostrum Ceteris (quom̄ hic in parte innocentes

atq; ega hanc provinciam et pacta optime cle-
menterq; affectum esse, sumus, nos esse eorum
satorum, nos quoq; rigore scripti huius no-
stri ad oculum ei fidem facturos, quod ma-
ri ex parte contra pacta et leges fundamenta-
les peccatum sit, unde facile apparebit, an ex
sufficientibus motivis ad hunc actum provocati
simus, et quomodo, si sibi constare poterint, qui
Sua Mti perorare conati sunt, nullas vestras
subesse causas, sed machinationes paucorum
hominum turbulenterum, qui negotium dum
tacet paratis quietiq; facessere satagent,
at exitus acta probabit.

Inprimis vero in memoriam d. h. n. Trā Credo.
Facile revocare potest, quomodo in formula de
gimnis in recessibus et in testamento laudatissi-
ma memoria Lemoris Ducis Ecclesiasticum
officium constituit, et quod annuatim visitationes
ad abolendas et evitandas omni generis ser-
tas et hereses, haberi debeant. Jam vero Calvi-
niani sive Reformati (qui confessionem suam
palam edere non audent, sed sub generali no-
mine Augustanae confessionis nobis miserta omnia
reddere volunt, in id unice incubuerunt, ut h. e. s. a.

libres Constitutiones, quae illis semper obstaculo fuerunt, non solum esse melius tollerentur, et abolerentur, sed etiam ut nulla visitationes ex praescripto formulae Regiminis, Recessuum stabilitionum Provincialium, exegretis iure moribus ac forma, quae adhuc passim extat, haberentur, atque ita nihilne possent venenum suum spargere, disseminare, suorum introducere et promovere, in tantum ut etiam nullum consilium sive in Regimine, sive in consilio provinciali in iudicio adhiberent capitaneos, in Academia, in senatu oppidano, neque in templo et scholis haberi possent, ubi non suorum clam vel partium palam habeant adherentes, et fautores, qui aliter hinc contradicant, et ita perpetuis dissensionibus viris et factionibus remanentibus discerpant. Interim bene norunt mandatis inhibitionibus et comminationibus gravibus, cuti et est contra suos magnis praemiis et promotionibus per rescripta promoveri, stabiliri, ita alteram partem alioquin privilegia premeri, omnique conatu infestare, Et hi igitur sunt qui pacati et quieti homines dei volunt, qui consilia sua non violendo modo, sed per arbitrios et lento gradu promovent, quibus autem privilegiatarum Religio

num personarum et Consortes veluti simplices homines hoc ipsum ~~non~~ animadvertere ^{non} posse, rigorem promissionem hanc non aperta quadam obsequio, ne cingere miralere, atq; in suam potestatem aperte Materedigere, sed de die in diem tanquam per eorum troianum nigerandis et adducendis clam cohortibus, et fautoribus sua secta, ita obviare conantur, ut tandem in uno momento voto suo potiantur, provinciam obtineant, omniaq; pacta, privilegia et recessus persvadit, quod luculenter inde percipi potest, quod visitationes des. (veluti ante ~~est~~ dictum) ab illis impediuntur, et abrogantur, ita ut deinceps illis in illo religionis nostrae inspectore sit timendum, Postea mandata sub Illmo. Viro Celsissimo nomine in provinciam expediverunt, in quibus in ministerium nostrum ~~publicum~~ Ecclesiasticum, et eius membra graviter incedunt, usq; silentium imposuerunt, neminem Calvinistarum post hoc corrigendi aut pœnam capendi, velut id ex adiuncto sibi lib. II. videre licet, cum tamen secta sic valde astuta, et periculosa, itent nisi accurate usq; singulis hanc obviare eatur facile utramq; privilegiatam Religionem opprimere possent. Hec satis est usq; quod nostris os velut occlusum.

sed etiam typis mandant, excipimus, periculosos pas-
quillos et libellos famosos, quos nunc alij Calvinisticis
aut reformatis libris passim spargunt, ut ea ratione
factionem suam confirmant, aliorum privilegatos
aboleant, veluti id notorium, nec ulla probatione opus
si modo vrigit. Doct. Bohemum item Chaitz
Frischly et Frischly inspiciantur, qui cumulatim in
Sulcatum miserunt, ab eorum aspectu distremum
sunt, atque iterum Ellinga novis typis sunt pro-
mulgata, unde satis constabit, quam homines hi omnes
et quibus sunt stolidi. Quarta praeterea ex
Dno Gildensera, quam periculosos libros apud
librorum compactorem Thollandensem conspexerat
est, item ex praefatore filiorum Georgii a Kun-
heim in Spandau, quos illi libros Calvinistarum
transmiserunt. Item ex librorum compactore Bar-
tholomaeo, cui et quales libros competerit.
In summa quaeratur per totum Sulcatum, pra-
sertim vero nostris Theologos Regiomontanos
omnia inveniuntur facile quos erraverunt, quos
omnia eius licita, contra nostris officio suo fungi
prohibita sunt, ita ut si quis eos Calvinistarum
nove micropet, ei periculum subito imminere
debeat.

Academia Regiomontana seminarium huius

Provincia et vigore Cracovienſis. à S^{no}. Sigis-
mundo Auguſto conreſſi privilegij p^{er}sonandi
Scholaſticos jus et exemptionem habuit, nunc vero
expreſſa omni præſentatione Scholaſticis factiori
et ſuſpectæ fidei illi obtruduntur, ut docet exem-
plum Sⁿⁱ. Kreby, qui privilegium Sigismundi
Auguſti diſſimulata memoria ex privato arbitrio inter-
pretari eſt auſus, item M. Weiſſ, hæc ſententia
dici debet, quòd modo Calvinismus introductus
variatum porro ex Theologis, quibus locus Ho-
nomachia a biſcopis ſit reſuſcitata, imaginesq^{ue}
è templis eiecta, altaria non reſervata, ſed ſemper
occulta habita, inde relictis ^{ex} fonte hæc om-
nia promanaverint, cognosci, omnia poterunt.
Proſitque quidam Monachus in Theidenburgenſi
p^{re}fectura Julianeus Jomiatowſki dictus, et in
regno Borno affectus, ſecundum præſerta mento extra-
dendus, extra parochiam ſuam apud duos Nobi-
les, qui fortasſe à patronis ſuis excitati
ſunt, contra præceptum S^{no}g^{is} Conſiſtorialis
non adhibito exorcismo infantem baptiſmo initiare
et in favorem Calvinianorum et Reformato-
rum (uti vocat) contra noſtras Eccleſiaſticas
conſtitutiones agere præſumpſit.

Denum quòd maxime dolendum, literas pe-

vicili plenas et prodigiasas Sa. Re. Ma. ti
Somino nois clementissimo, sub nomine innocis
laudatissimoq. Vra. Illma. Celsis. nomine, 28 Feb.
to 1615 per Andream Salski exhibita eruit, quom
admodum ex adjuncto sub litera B. liquet, ubi
tot sunt iniuria quot verba, et ubi ordo equestris
pro malevolis Illma. Vra. Celsis. misimulatur; Item
qui omnes turbanda provincia, et eos quos sibi ob
stare putant, viros virfute multoq. alijs nominibus
se longe praestantiores opprimendi rationes qua
runt; Item quod illi se tam facile opprimi, aut
ad inhonestas abiurationes adigi non patientur,
cum nec praesidijs ad defensionem necessarijs
sint destituti. Item quod isti turbones, se literis
Sa. Re. Matertis. munitos existimant, et si
qua alia graues et atroces sint iniuria, quoad
animum ^{non} revocare non possunt, quaeq. omnes
honestos non leviter perstringunt. Nos qui tam
certa nobis persuasum habemus, Illma. Vra. Celsis.
de huius literis nihil constare, sed quod ^{alij}
sua Celsis. nomine et titulo contra eundem deus
ad intentionem suam promovendam fuerint
abusus, Ideoq. omnia erga Illmam. Vram. Celsis.
a nobis praestanda erunt, quae maxime fide,

legi subditos decent, attamen istis fabricatoribus
et artificibus qui parva libertates privilegia, quom-
admodum et nos ipsos turbant, ut ut tempus suum
melius collocarent, neque Illmam Vram Celsam contra
fideles sibi subditos sub tutela Sa^{ra} Reg^{is} Matris
receptor, nullumque in reformidantes imitarentur,
optassemus, Quomadmodum etiam certo sibi hoc
pollicetur, Illmam Vram Celsam clementem sibi
comper futuram mansuetam. Quod porro in
Titens suis ab exordio usque ad finem de malevolis
turbonibus ac similibus in loco tam eminentissimorum
et traducunt obiciunt in summam iniuriam nobis faciunt et ~~tradi-~~
ant, qui unice in id sunt intenti, ut nos in castra a-
pud Sa^{ram} Reg^{is} Matrem et Illmam Vram
Celsam clam offensam ad demum ad extrema ridu-
cant, Ac licet extremum in tales corporis et vita
supplicium sit constitutum nihilominus tamen pro
amicis nostris haberi voluit, Et si sunt isti exteri
et alij qui tantopere dominatum super Ducatum
presidia affectant, qui omnes prefatas terras per
Ducatum ~~habeant~~ affectant, eundem singulari astu-
tia machinati sunt, descripta contra Dominos
Regentes, iudicium authenticum, atque adeo totam per-
vinciam huc expediunt, omnes prefecturas pro suo
placito distribuunt, Ducatumque per homines